

PROJEKT

Załącznik do Uchwały Nr...../...../12.
Rady Miasta Tychy z dnia .....2012r.

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2013 ROK

Niniejszy Program Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej *Programem* opracowany został zgodnie z treścią Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku, założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016, Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2008 - 2013 oraz Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013.

Cele Programu

Promocja zdrowego, wolnego od środków uzależniających, stylu życia
Ograniczenie rozmiaru aktualnie istniejących problemów narkotykowych

Podstawowe kierunki działań przyjęte w Programie:

- I. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- II. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- III. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów,
- IV. wspieranie działań instytucji, osób fizycznych i organizacji pozarządowych, służących rozwiązywaniu problemów narkotykowych;
- V. pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej, kontraktu socjalnego.

Diagnoza problemu

Z najnowszej edycji *Europejskiego Programu Badań Ankiетowych w Szkołach* (badanie przeprowadzono na grupie 1431 tyskich uczniów – 657 wywiadów zostało zrealizowanych w gimnazjach a 774 w szkołach ponadgimnazjalnych. Spośród udzielających odpowiedzi 51% stanowili chłopcy, natomiast 49% dziewczęta) wynika, iż najczęstszym powodem sięgania przez młodych ludzi po narkotyki jest ciekawość – jako główną przyczynę wskazuje go 12% gimnazjalistów (nieco więcej dziewcząt, niż chłopców) i 26% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Drugi w kolejności powód to nuda, w najmniejszym stopniu dotycząca dziewczęta z gimnazjów. Dla ich szkolnych kolegów istotnym powodem sięgania po narkotyki okazuje się natomiast również chęć pocucia się lepszym – potrzeba wypracowania pozycji w grupie rówieśniczej. Dziewczęta częściej niż chłopcy zażywają narkotyki, by zapomnieć o trapiących je problemach i kłopotach.

Wiek inicjacji dla wszystkich wyróżnionych w badaniu narkotykach przesunął się w stosunku do 2007 roku w górę – w przeciwieństwie do danych uzyskanych przez PBS DGA, w zrealizowanym w czerwcu badaniu nie pojawiły się deklaracje respondentów związane z zażywaniem narkotyków przed 14 rokiem życia.

Wśród uczniów gimnazjów niemal co trzeci przyznaje, że przynajmniej raz w życiu **pałił marihuanę lub haszysz** – dziewczęta nie różnią się w tym zakresie od chłopców. W ostatnim roku z substancjami pochodnymi konopi indyjskich miał do czynienia co czwarty

PROJEKT

uczeń i co piąta uczennica tyskich gimnazjów, zaś w ostatnim miesiącu „jointa” zapaliła przynajmniej raz blisko co dziesiąta dziewczynka i dwukrotnie więcej chłopców.

Podobnie jak w przypadku gimnazjalistów, również wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych **marihuanę lub haszysz** znacznie częściej palą chłopcy, niż dziewczęta. Blisko połowa uczniów tych szkół (49%) przyznaje, że próbowała substancji pochodnych konopi indyjskich przynajmniej raz w życiu – dla uczennic odsetek ten był o zaledwie 5% niższy. Zachowane są również proporcje widoczne w młodszej grupie wiekowej – wśród badanych przyznających, że zażywali substancje psychoaktywne z tej grupy jest dwukrotnie więcej chłopców, niż dziewcząt.

Co dziesiąty uczeń tyskich szkół ponadpodstawowych przynajmniej raz w życiu przyjął **środki uspokajające** bez wyraźnego wskazania lekarskiego. Ponad połowa tych osób zrobiła to zaledwie jeden lub dwa razy, jednak co dwudziesty piąty respondent zażywał te środki częściej.

Jedna trzecia uczniów szkół objętych badaniem (32%) uważa, że zdobycie przez nich **amfetaminy** byłoby bardzo trudne lub wręcz niemożliwe. Przeciwnego zdania jest natomiast co czwarty badany – 16% respondentów uważa wejście w posiadanie tej substancji za dość łatwe, a kolejnych 9% - za bardzo łatwe.

Płeć uczniów nie różnicuje w istotny sposób ich opinii na temat dostępności amfetaminy. Warto jednak zauważyć, że wśród gimnazjalistów grupa badanych, dla których jej zakup wydaje się niemożliwy jest o 8% wyższa, niż wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Pięciu na stu tyskich nastolatków ma za sobą doświadczenia związane ze stosowaniem **amfetaminy**, a co setny przyznaje, że zażywał ją więcej niż dziesięć razy w ciągu życia. W ostatnim miesiącu po narkotyk sięgnęło 2% badanych, z czego połowa zażyła go jeden lub dwa razy.

Niewielkie liczebności osób stosujących ten narkotyk rozkładały się proporcjonalnie pomiędzy respondentów obojga płci, niezależnie od grupy wiekowej.

Odsetek uczniów, którzy stosowali amfetaminę, jest niższy niż cztery lata temu, gdy do jakichkolwiek doświadczeń z tym narkotykiem przyznawało się średnio 7% wszystkich badanych. W ostatnim roku według danych PBS DGA z 2007r. amfetaminę stosowało ponad 5% respondentów, a w miesiącu poprzedzającym poprzednie badanie – 2,5%. Wyższy jest w świetle tego zestawienia wiek inicjacyjny, a jednocześnie ilość uczniów eksperymentujących z amfetaminą zmniejsza się.

Substancje **halucynogenne**, jak LSD (dietyloamid kwasu D-lizergowego) czy popularne niegdyś „**grzybki psylocybinowe**” straciły znacznie na popularności wśród polskiej młodzieży – widoczne jest to również wśród uczniów tyskich szkół ponadpodstawowych. Jakikolwiek doświadczenia z halucynogenami ma za sobą co dwudziesty respondent, a w ostatnim miesiącu zażywał je jeden na stu uczniów (nie więcej niż dwa razy).

Crack jest narkotykiem nie będącym zagrożeniem dla uczniów tyskich szkół ponadpodstawowych; jedno- lub dwukrotne doświadczenie z tą substancją ma co setny badany, zaś w ostatnim miesiącu – ani jeden uczeń. Jest to zapewne wynikiem bardzo wysokich cen kokainy na czarnym rynku oraz jej stosunkowo trudnej dostępności.

Podobnie jak crack, również „tradycyjna” **kokaina** nie jest popularna wśród młodych ludzi – co pięćdziesiąty badany deklaruje, że próbował jej kiedykolwiek w życiu, zaś w ostatnim roku około jeden na dwustu uczniów.

Niewielkie zainteresowanie młodych ludzi „twardymi” narkotykami potwierdza rozkład odpowiedzi dotyczący zażywania **heroiny**. Kiedykolwiek w życiu styczność z tą substancją miał co setny badany (chłopcy w wieku gimnazjalnym oraz dziewczęta ze szkół ponadgimnazjalnych), zaś w ostatnim roku do zażycia heroiny przyznaje się niespełna pół procenta wszystkich osób biorących udział w badaniu.

Innych niż heroina środków podawanych za pomocą strzykawki nie przyjmował żaden z biorących udział w badaniu uczniów szkół ponadpodstawowych.

PROJEKT

W terapii w Ośrodku Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień "Mens Sana" uczestniczyło w 2010 roku 38 osób uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz 36 osób współuzależnionych.

W 2010 roku w Stowarzyszeniu „Trzeźwość Życia” udzielono 301 konsultacji osobom uzależnionym i współuzależnionym od narkotyków, a z 75 osobami uzależnionymi od narkotyków pracowano indywidualnie.

Na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Tychach w 2010 roku zatrzymano 46 sprawców w związku z popełnieniem przez nich przestępstw przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

Realizatorzy Programu

Głównym realizatorem Programu jest Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta.

W realizacji Programu uczestniczyć będą również:

- 1) Jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Tychy:
  - 1) Wydział Informacji, Promocji i Współpracy z Zagranicą;
  - 2) Straż Miejska;
- 2) Jednostki organizacyjne Miasta Tychy:
  - a) Miejski Zarząd Oświaty;
  - b) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
  - c) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji;
  - d) Ośrodek Usług Opiekuńczo – Wychowawczych;
- 3) Inne podmioty:
  - a) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna;
  - b) Ośrodek Pomocy Psychologicznej, Profilaktyki i Terapii Uzależnień *Mens Sana*;
  - c) Komenda Miejska Policji;
  - d) Organizacje pozarządowe wspierające dzieci i rodziny zagrożone wykluczeniem;
  - e) Inne osoby i podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy.

Zasoby

Placówka	Adres
Ośrodek Pomocy Psychologicznej, Profilaktyki i Terapii Uzależnień <i>Mens Sana</i>	ul. Bukowa 20
Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych	ul. Nałkowskiej 19
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Andersa 16
Komenda Miejska Policji w Tychach	al. Bielska 46
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach	ul. Budowlanych 59
II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich	Plac Baczyńskiego 1
I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach karnych osób dorosłych	Plac Baczyńskiego 1
Miejskie placówki oświatowe:	Liczba placówek
Rodzaj	
Przedszkola	23
Szkoły podstawowe	21
Gimnazja	12
Szkoły ponadgimnazjalne	16
Szkoły specjalne	4
Antynarkotykowy Telefon Zaufania	227-99-99

PROJEKT

Działania realizowane w ramach Programu

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

1. Realizacja programów psychoterapii uzależnienia od narkotyków w placówkach odwykowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
2. Prowadzenie programów postrehabilitacyjnych.
3. Prowadzenie grup edukacyjno-zadaniowych dla młodzieży eksperymentującej z narkotykami oraz wspierających młodzież w zapobieganiu nawrotom w uzależnieniu od narkotyków w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień.
4. Udzielanie wsparcia finansowego w dostosowaniu warunków lokalowych dla prowadzenia zadań z zakresu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.
5. Wdrażanie oddziaływań farmakologicznych dla osób uzależnionych od narkotyków, w tym np. stosowanie tzw. programu metadonowego.
6. Dofinansowanie kształcenia pracowników lecznictwa odwykowego, poprzez organizowanie szkoleń, konferencji i warsztatów podnoszących ich kwalifikacje i sprzyjających doskonaleniu zawodowemu.

Wskaźniki:

- ilość osób objętych terapią;
- ilość osób uczestniczących w programach postrehabilitacyjnych;
- liczba godzin w ramach, których udzielono wsparcia terapeutycznego.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

1. Dofinansowanie programów terapii dla osób współuzależnionych.
2. Udzielanie rodzinom z problemem narkotykowym wsparcia psychologicznego oraz bezpłatnych porad i konsultacji w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego i karnego w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień.
3. Prowadzenie grup wsparcia, grup rozwoju osobistego, konsultacji indywidualnych i programów pomocowych dla członków rodzin osób uzależnionych.

Wskaźniki:

- ilość udzielonych konsultacji prawnych i psychologicznych;
- ilość osób uczestniczących w grupach wsparcia;
- liczba godzin w ramach, których udzielono wsparcia terapeutycznego.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów.

1. Wspieranie szkół podstawowych oraz gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności obejmujących diagnozę problemu używania narkotyków na terenie szkoły i realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego.
2. Prowadzenie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków.
3. Prowadzenie działań edukacyjnych adresowanych do rodziców, których celem jest rozwijanie umiejętności wychowawczych.
4. Prowadzenie autorskich programów edukacyjno - informacyjnych, dotyczących środków uzależniających dla uczniów tyskich szkół.
5. Prowadzenie zajęć warsztatowych adresowanych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych uzupełniających wiedzę na temat zdrowego stylu życia.

PROJEKT

6. Prowadzenie edukacji publicznej w zakresie problematyki narkotykowej, np. poprzez organizację kampanii społecznych, konferencji, debat, akcji edukacyjnych mających na celu zwiększenie aktywności tyszan (solidarności społecznej) w sprawach związanych z narkomanią; uwrażliwienie na konieczność szybkiej reakcji, nieobojętność wobec problemu.
7. Monitorowanie skali problemu narkotykowego poprzez prowadzenie lokalnych badań, sondaży i diagnoz pozwalających ocenić potrzeby, zasoby i efekty podejmowanych działań oraz poznać aktualny stan problemów narkotykowych w mieście Tychy;
8. Stworzenie lokalnej koalicji dla skutecznej walki ze zjawiskiem narkomanii z włączeniem rodziców dzieci i młodzieży szkolnej, angażując ich także w kontrolę środowiska szkolnego i pozaszkolnego, zachęcając do zwiększenia nadzoru nad dziećmi.
9. Zakup i rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych.
10. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież i adresowanych do grup rówieśniczych.
11. Doposażenie realizatorów Programu w pomoce niezbędne do prowadzenia zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkotykowych.

Wskaźniki:

- liczba uczestników programów edukacyjno-profilaktycznych;
- liczba uczestników debat, akcji;
- ilość wydanych i rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych.

IV. Wspieranie działań instytucji, osób fizycznych i organizacji pozarządowych, służących rozwiązywaniu problemów narkotykowych.

1. Wspieranie działalności merytorycznej instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii.
2. Organizowanie szkoleń i warsztatów na potrzeby realizatorów Programu (nauczycieli tyskich szkół, pracowników świetlic środowiskowych, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, pracowników Policji, Straży Miejskiej, itd.), na temat problemów związanych z narkomanią.
3. Prowadzenie „Antynarkotykowego Telefonu Zaufania”.
4. Zakup testów do wykrywania narkotyków w organizmie na potrzeby realizatorów Programu.

Wskaźniki:

- liczba uczestników szkoleń;
- ilość zakupionych testów do wykrywania narkotyków.

V. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej, kontraktu socjalnego.

1. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie Centrum Integracji Społecznej.

Wskaźniki:

- liczba osób, rodzin, zagrożonych wykluczeniem, które podpisały kontrakt socjalny.

Budżet programu

1. Zadania ujęte w niniejszym Programie finansowane są ze środków budżetu miasta, zgodnie z uchwałą w sprawie budżetu miasta Tychy na rok 2013.
2. Budżet Programu został wydzielony ze środków przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok.